

kritiska eu-fakta

utges av Folkrörelsen Nej till EU | nr 121 | februari 2011 | pris 20 kr

Bild: ROBERT NYBERG

KRITISKA EU-FAKTA

Nummer 121 Februari 2011

Kritiska EU-fakta ges ut av

Folkrörelsen Nej till EU

Ansvarig utgivare: Eva-Britt Svensson

Redaktör: Gösta Torstensson

Redaktionsutskott:

Uno Kenstam, Per Hernmar,

Jan-Erik Gustafsson, Eva-Britt Svensson,

Gösta Torstensson

Redaktionens adress:

Kritiska EU-fakta, c/o Torstensson

Rondovägen 312, 142 41 Skogås

tel: 08-7714379

e-post: gosta.torstensson@nejtill.eu

Adressändring & prenumeration:

Kritiska EU-fakta

Pölgatan 5

414 60 Göteborg

tel: 031-7010177

FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU

Rikskansli & materialkontor:

Pölgatan 5

414 60 Göteborg

tel: 031-7010177

e-post: kansli@nejtill.eu

webbadress: www.nejtill.eu

Prenumeration:

Fyra nummer 100 kr

medlemskap inkl. prenumeration 200 kr

(arbetslösa, pensionärer och

studerande 150 kr, familjer 300 kr)

Postgiro 433 02 07-4

Nästa nummer

utkommer i maj 2011

Manusstopp 15 april 2011

Tryck: Litorapid Media AB

Göteborg 2011

LEDARE

De nordafrikanska folken vill också ha demokrati

DEN ALGERISKE JOURNALISTEN Akram Belkaïd skriver i Oran's Dagblad: "Låt oss säga att Frankrike och Europa befinner sig i samma situation som de som hör sin granne slå sin fru och sina barn blodiga, så att han till och med dödar dem. Dessa människor kan effektivt hålla för örnen eller skruva upp ljudet på teven. De kan titta åt sidan och kasta vatten på sina värden, som de så ofta omhuldar och håller fram som exempel för den övriga världen att följa. Sedan när de stöter på den skyldige i trappgången diskuterar de med honom som om ingenting har hänt och livet flyter på som vanligt särskilt för dem som inte har förlorat något".

Jan-Erik Gustafsson är ordförande i Folkrörelsen Nej till EU

Belkaïd talar om upproret i Tunisien, som sedan följts av upproret i Egypten och folkliga protester i ett stort antal arabiska stater som så besvärar makt-havarna i Stockholm, Paris, Bryssel etc. och tvingar dem att framstå som anständiga inför händelser som de ej har önskat, demokratiska revolutioner i Tunisien och Egypten. Och likheterna i förloppen fortsätter: "Frankrike och Europa befinner sig i en stark position som är svår att fatta. Existerar det inte undertecknade separata samverkansavtal mellan Europeiska unionen och de tre Maghreb-länderna? Dessa avtal som lovordar avreglering och liberalisering och sänkta tullsatser, innehåller de inte också skrivningar som om rättigheten till mänsklig värdighet?", skriver Belkaïd.

ENLIGT ASSOCIATIONS-AVTALET MELLAN EU och Egypten skall samverka grundas på "respekt för de demokratiska principerna och mänskliga rättigheterna så som de har formulerats i Deklarationen om de mänskliga rättigheterna". Idag framstår dessa formuleringar som ett oerhört hyckleri, då EU i decennier har stött riggade val av auktoritära härskare, och blundat för att dessa härskare använt sig av polisbrutalitet och tortyr. EU-länderna har således haft ett stort medansvar

för den ofrihet och det förtryck som har rått i Nordafrika.

Vad bör vi lära oss av allt det här? Från EU-regeringars sida handlar det framförallt om förakt gentemot de förtryckta samtidigt som ett förtroligt samarbete upprätthålls med makten. De som man knappast bryr sig om förutom när man köper av dem någon turistisk prydnadssak betraktas således som mindre värda och som potentiella islamister som räddas från sig själva av en maktelit som man bryr sig om och som charmas och ges förmåner på alla möjliga sätt. Den i väst omhuldade doktrinen om "civilisationernas krig" har förstärkt och befast en kolonial attityd och idé som säger att "de är inte som vi". Följaktligen måste vi i väst styra över dem så att de om några generationer blir som vi.

DET ÄR DENNA IDÉ OCH attityd som nu börjar krackelera, när de tunisiska och egyptiska folken gjort uppror mot de väststödda förtryckarregimerna Ben Ali och Mubarak. De nordafrikanska folken törstar också efter demokrati och rättvisa. De vill inte vänta i 100 år eller tio år, de vill ha friheten redan idag! Under början av EU:s samverkansavtal, Internationella valutafondens och Världsbankens strukturanpassningsprogram, som lett till försämrade levnadsförhållanden för det stora flertalet, höjda matpriser och kraftigt växande arbetslöshet, vill de inte vänta längre.

Det är detta som skrämmer EU-ländernas och övriga västländernas regeringar, så till den grad att ingen västlig ledare när detta skrivs, varken Barack Obama, Catherine Ashton, Nicolas Sarkozy, Angela Merkel eller Carl Bildt, har förmått ställa upp på det folkliga kravet om Mubaraks omedelbara avgång. Istället agerar de bakom kulisserna för att "kapa" revolutionerna. EU:s och EU-ländernas regeringars största misstag är att de fullständigt glömt att de värden de själva säger sig försvara är universella. Demokrati och rättvisa är inte något bara för européer och amerikanare, men också för tunisier, egypter, algerier, palestinier etc.

Jan-Erik Gustafsson

[klipp & kommentarer]

LO-folket säger nej till EMU

LO-Tidningen (1/2011) genomförde en liten miniundersökning (n=131 pers, och 91 procent svarade) under vinjetten LO-Opinion. Frågan löd: Skall Sverige införa euron som valuta? Svaret blev ett bastant Nej med 84 procent, medan Ja-rösterna var få, bara 13 procent. Läsaren ser på siffrorna att endast 3 procent visste inte vad de skall svara. Det är rolig läsning när förhärskande media i Sverige antingen passar i EU-frågan eller öppet propagerar för unionens "skicklighet" att hantera eurokrisen.

ULF KARLSTRÖM

"Knappast dags för euro"

Majoriteten svenskar säger fortfarande nej till EU, enligt Statistiska centralbyrån.

"Det är en sund hållning när det fortfarande är osäkert om euron över huvud taget existerar om några år", skriver LO-tidningens politiske redaktör Martin Klepke: "Den omedelbara utmaningen för euron är rent ekonomiskt, en naturlig följd eftersom finanskrisen härjningar både har förstärkts och fördjupats av valutasamarbetet. Euron har blivit ett sänke för mindre euroländer när det egna landets ekonomiska beslut motverkas av eurons rörelse. Eurons värde baseras ju på utvecklingen i eurons giganter Tyskland och Frankrike och reagerar inte ett skvatt på den politik som förs i små krisande euroländer".

Rekordstöd för norska nej-sidan

I de norska tidningarna Nationen och Klassekampen publicerades den 20 december en opinionsundersökning om ett norskt medlemskap i EU, 60,7 säger

nej och 24,7 procent säger ja. Det ska jämföras med siffrorna för ett år sedan då sa 49,2 procent nej medan andelen positiva till medlemskap var 38,8 procent.

Både ja- och nej-sidan förklarar den starka nej-opinionen med att många EU-länder befinner sig i en svår ekonomisk situation medan Norge ser ut att klara sig bra på egen hand. En annan förklaring som nej-sidan pekar på diskussionerna kring EU:s datalagringsdirektiv.

Regeringen viker sig för EU:s krav

Regeringen följer nu krav från EU och inför förhandsgranskning av Sveriges Televisions och Sveriges Radios verksamheter.

SVT, SR och Utbildningsradion får inte locka tittare och lyssnare från de kommersiella

kanalerna och därmed minska de privata medieföretagens vinster. Sådana censurregler är nu möjliga eftersom EU:s bestämmelser anses stå över svenska lagar, även grundlagen om yttrandefrihet. EU:s grundläggande princip är att alla varor och tjänster ska säljas och köpas på en marknad. Vi får inte själva besluta att gemensamma medel, som tv-avgifter, ska användas till verksamheter som kan minska privata företags vinster.

Nu visar EU sitt rätta ansikte. Konkurrens och privata vinster är till och med viktigare än yttrandefriheten.

DAG HENNING

EU mot mänskliga rättigheter

Enligt EU:s Dublinkonvention ska en asylansökan prövas i det första EU-landet som en flyk-

ting kommer till. Därför var det helt enligt EU:s regler som Belgien i juni 2009 skickade tillbaka av asylsökande afghan till Grekland, hans första anhalt i unionen.

När han kom till Aten spärrades han genast in av grekiska myndigheter tillsammans med 20 andra i ett litet rum utan sängar och toalett. När han släpptes hamnade han på gatan i misär och utan att kunna få sin asylansökan prövad.

Europadomstolen i Haag – ej att förväxla med EU-domstolen i Luxemburg – slår nu fast att både Belgien och Grekland i behandlingen av mannen, en tolk som talibanerna försökt mörda, bröt mot artikel 3, om mänskliga eller förnedrande behandling, och artikel 13 i Europakonventionen för mänskliga rättigheter.

EVA-BRITT SVENSSON

www.robertnyberg.nu

EU är medskyldigt till det tunisiska folkets umbäranden

EFTER FLERA VECKORS sociala strider har Tuniens diktatoriske och blodbesudlade president Ben Ali, som kom till makten genom en kupp för 23 år sedan, tvingats fly till Saudiarabien. Det är oklart hur många som har skjutits ihjäl av regimens säkerhetspolis, när löntagare, ungdomar, advokater, artister och akademiker har gått ut på gatorna i massor. Nu fortsätter kampen för att få bort Ben Alis ministrar som försöker klamra sig kvar vid makten i en så kallad övergångsregering inför ett förestående val.

Särskilt Tuniens fackliga centralorganisation UGTT har haft en framträdande roll för att organisera och bilda folkliga kommittéer till försvar för upproret. Efter att UGTT:s ledning träffades 18 januari kräver man i ett uttalande att Ben Alis regeringsparti RCD upplöses och "motsätter sig varje form av utländsk intervention i det tunisiska folkets interna affärer, då det var folket som störtade den president som förtryckt dem". UGTT kräver också nationalisering av Ben Ali klanens egendom, som utgjort en stor del av hela Tuniens ekonomi, samt en konstituerande församling som väljs i fria och rättvisa val.

MEG HJÄLP AV IMF-LÅN som landet fått med stöd från EU och Frankrike har Tuniens tvingats genomdriva omfattande statliga utförsäljningar som lett till att presidentfamiljen i praktiken kunna lägga beslag på hela ekonomin.

Under år av auktoritärt och brutalt styre har EU-kommissionen och EU:s ledarskap hållit en låg profil om brotten mot mänskliga rättigheter, och verkar något tagna i sängen av den snabba förändringen i Tuniens (och övriga Nordafrika). Den 10 januari sade EU:s utrikesminister Catherine Ashton och utvidgningskommissionären Stefan Füle att EU:s förhandlingar att gradera upp relationerna

Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON

med Tuniens till "avancerad status" skulle fortsätta trots de uppenbara brutaliteterna. Men den 17 januari lovar Ashton i ett uttalande "omedelbar hjälp" för att arrangera ett fritt parlamentsval.

EU:s senkomna vurm för demokrati och mänskliga rättigheter i Tuniens är inte trovärdig. 1995 slöt EU ett associationsavtal med Tuniens som första land i Nordafrika. I avtalets artikel 2 står att "förbindelserna mellan parterna och samtliga bestämmelser i detta avtal grundas på respekten för de demokratiska principerna och mänskliga rättigheterna, som inspirerar deras inrikes- och utrikespolitik och som utgör en väsentlig beståndsdel av avtalet".

Lika litet som med nästan likalydande associationsavtal med Israel och Algeriet har det väsentliga syftet varit att främja de demokratiska principerna och mänskliga rättigheter utan istället att få till stånd en gradvis liberalisering av varor, handel och

tjänster och att använda den auktoritära tunisiska regimen som en bricka i kampen mot terrorism och för kontroll av immigration till EU-området. I en resolution från EU-parlamentet 2006 beskrevs Tuniens som Medelhavets bästa freds-, demokrati- och utvecklingsområde.

I januari 2010 hölls en debatt i EU-parlamentet om relationerna mellan EU och Tuniens. Den inflytelserika kommissionären Neelie Kroes förklarade att "Tuniens är en nära och pålitlig partner till EU". Hon berömde att "den tunisiska regimen hade framskridit, vilket tillät en stadig tillväxt i ekonomin samtidigt som handelsvolymen med EU ökat". EU är Tuniens viktigaste handelspartner. 75 procent av exporten går till EU och nästa samma procentandel importeras från EU. I januari 2008 belönades Tuniens med att få det första frihandelsavtalet för industriprodukter på södra sidan av Medelhavet med EU.

Kroes berättade att utöver frihandeln med industriprodukter har förhandlingar lanserats om en gradvis avreglering av tjänster, fri etableringsrätt samt liberalisering i handeln med jordbruks- och fiskeprodukter. Kroes konstaterar att resultatet av dessa förhandlingar "kommer att markera ett nytt stadium i relationerna mellan EU och Tuniens som leder till en integrering av den tunisiska ekonomin i EU:s inre marknad".

Tydligare kan knappast EU:s imperialistiska politik mot de södra Medelhavsländerna uttryckas, och där Tuniens varit det godaste exemplet. Denna EU- och IMF-politik ligger bakom de tunisiska folkets umbärande och är en väsentlig orsak till de nuvarande sociala striderna. Tuniens är ett tydligt exempel på att de så kallade associationsavtalens bekännelser till "de demokratiska principerna och mänskliga rättigheterna" i praktiken inte betyder något.

JAN-ERIK GUSTAFSSON

Upproret har tvingat EU skärpa tonen mot Mubarakregimen

EU:S UNDFALLANDE HÅLLNING gentemot arabvärldens auktoritära regimer (för att inte tala om Israel) har pågått länge. I EU:s associeringsavtal med länderna i Nordafrika och Mellanöstern står skrivet att kränkningar av mänskliga rättigheter är grund för uppsägning av avtalet. Ett påtryckningsmedel som EU aldrig har använt.

Bakom revolten i Egypten finns ett allmänt missnöje med Mubaraks regim. Folk är trötta på polisbrutalitet, kontrollerad media, försämrade levnadsförhållanden och på det undantagstillstånd som varat i 30 år nu.

EU-länderna har sedan länge ett djupt samarbete med den förhatliga Mubarakregimen. Egypten kommer bara under de två närmsta åren att få över 4

miljarder euro i ekonomisk assistans från EU.

EU:s utrikeschef Catherine Ashton uttalade efter att folkupproret pågått en vecka att EU kommer att samarbeta med Egypten, oavsett vad den närmaste politiska framtiden i Egypten blir.

– Det måste skapas en öppen dialog. EU har samarbetat med Egypten under flera år och vi kommer att fortsätta finnas där för Egypten för att bygga en demokrati, sade Ashton efter ett möte med EU-ländernas utrikesministrar i Bryssel den 31 januari.

EU:s utrikesministrar antog på mötet en resolution som kräver att den egyptiska ledningen frigör de människor som fängslats under oroligheterna, stoppar allt våld och att Mubarak inle-

der dialog med oppositionspolitiker och intresseorganisationer i landet. EU vill också att man bereder väg för en demokratisering av landets politiska system genom att se till att fria och rättvisa val kan hållas snarast.

Under trycket av upproret i Kairo och andra egyptiska städer har EU därefter tvingats skärpa tonen mot Mubarakregimen.

Kritiken skärptes vid stats- och regeringschefernas möte den 4 februari, men redan före toppmötet enades Storbritannien, Tyskland, Frankrike och Italien om en gemensam linje i förhållande till Egypten. "Övergångsprocessen måste börja nu", förklarade EU:s stormakter i ett gemensamt uttalande.

Deras uttalande undergrävde Catherine Ashtons ställning, eftersom unionens utrikeschef är den som ska tala för samtliga länder. Men det brydde sig de stora inte om. Som vanligt.

ATT ÖVERGÅNGEN TILL demokrati "måste börja nu" blev också beskedet från EU-toppmötet. EU:s stats- och regeringschefer lovade också "ett nytt partnerskap" med mer EU-stöd till de Medelhavsländer som genomför politiska reformer.

"Grunden för EU:s vänskap med Egypten måste vara de principer som stakas ut i associationsavtalet", lyder deklARATIONEN från EU:s stats- och regeringschefer, med hänvisning till de särskilda handels- och samarbetsavtal som Egypten slöt med EU för tio år sedan.

Kostnaden för krav på politiska reformer är låg när regimen är på fallrepet.

Om Egypten, med 85 miljoner invånare och med nyckeln till den för EU-länderna så viktiga Suezkanalen, kollapsar kan konsekvenserna för EU bli allvarliga, såväl geopolitiskt som ekonomiskt.

GÖSTA TORSTENSSON

BILD: LARS-ERIK HÅKANSSON

Sveriges EU-avgift fastställd

Sveriges EU-avgift blir cirka 30,6 miljarder kronor år 2011. Det beslutade riksdagen den 21 december. Genom beslutet gav riksdagen stöd till regeringens budgetförslag.

EU:s budget uppgår till drygt 1.300 miljarder kronor. Sverige betalar omkring 30 miljarder per år till EU och får tillbaka cirka 10 miljarder kronor i form av EU-stöd till bland annat företag inom jordbrukssektorn.

Medlemsländernas EU-avgifter består huvudsakligen av tullinkomster, momsintäkter samt en BNI-avgift.

EU vill styra över pensioner

EU-parlamentets sysselsättningskommitté antog nyligen rapport om pensioner. I rapporten säger man att även om huvudansvaret ligger på medlemsländerna så är samordning på EU-nivå en viktig del, inte minst med hänsyn till stabilitets- och tillväxtpakten. Rapporten trycker på ländernas ansvar för stabila, pålitliga och hållbara pensioner samt behovet av att pensionssystemen underlättar rörligheten. Slutrapporten förväntas antas vid nästa plenarmöte.

Fiskeavtal ska omprövas

EU betalar 36 miljoner euro årligen till Marocko för att fiskare från EU-länder ska få tillgång till vattnen utanför Marockos och Västsaharas kust.

Avtalet har kritiserats bland annat för att pengarna inte kommer det av Marocko ockuperade Västsaharas befolkning till del och att avtalet därför strider mot folkrätten. När avtalet beslutades i EU:s ministerråd 2006 röstade Sverige nej.

Fiskeavtalet löper ut i februari och EU-kommissionen funderar på om det ska förlängas. Den svenska regeringens hållning har varit att avtalet inte ska omfattas vattnen utanför Västsahara om den västsahariska befolkningen inte får några vinster.

Maktfullkomliga tendenser i EU:s nya ordförandeland

VID ÅRSSKIFTET ÖVERTOG Ungern ordförandeskapet i EU för det närmaste halvåret. Ungerska ministrar och diplomater ska leda hundratals förhandlingar mellan de 27 medlemsländerna.

Sedan Lissabonfördraget trädde i kraft har ordföranderollen förminskats. EU-presidenten Herman van Rompuy leder toppmötena samt stats- och regeringschefernas verksamhet, och EU-utrikesministern Catherine Ashton ansvarar för utrikes- och säkerhetspolitiken.

MEN UNDER SEX MÅNADER ska den ungerska regeringens ministrar leda arbetet i rådet, unionens lagstiftande församling. Ungern satsar närmare 800 miljoner kronor på EU-ordförandeskapet.

En av prioriteringarna för det ungerska ordförandeskapet är EU:s utvidgning till västra Balkan. Ungern hoppas kunna välkomna Kroatien som nytt medlemsland i EU. Under halvåret vill Ungern även fokusera på satsning och tillväxt och över synen av EU:s jordbrukspolitik.

Men vad händer i Ungern?

Efter storsegern i valet i april fick premiärminister Victor Orbans högerparti Fidesz i koalition med KDNP (kristdemokrater) mer än två tredjedelar av platserna i parlamentet. Premiärminister Orbán har därmed makt att ändra lagar och även grundlagen mer eller mindre efter eget behag.

DET FINNS REDAN illavarslande tecken på maktfullkomlighet och auktoritära tendenser.

Detta visas i den ”deklaration om nationell enighet”, ett slags remix på Fidesz partiprogram, som nu måste hänga uppe i alla myndighetslokaler. Deklarationen slår fast att Fidesz jordskredsseger i förra årets val var en ”revolution”, där Ungern slog in på en helt ny väg.

Premiärminister Orbán har dessutom installerat Fideszanhängare på nästan alla viktiga maktpositioner i landet, inklusive presidentposten. Tidigare bruka-

de den person som utsågs till president höra till oppositionen, vilket var ett sätt att skapa en maktbalans. Den har nu rubats.

Men mest illavarslande är den nya medielag som det ungerska parlamentet antog den 21 december. Lagen omfattar drygt 200 sidor text med 255 artiklar. Den innebär att Ungern inrättar ett medieråd med fem medlemmar utsedda av premiärministern, som får rätt att bötfälla medier som rapporterar ”obalanserat” eller ”kränker den allmänna moralen”.

En artikel i lagen lyder: ”Varje uttalande i media som kan kvali-

ficeras som en öppen eller dold förolämpning av personer, nationer, samhällen, nationella, etniska, språkliga och andra minoriteter eller en majoritet [...] är straffbart.”

DEFINITIONEN AV ”ÖPPEN” eller ”dold” eller ”förolämpning” görs av medierådet som kan döma massmedier till böter på uppemot 200 miljoner forint (6,5 miljoner kronor).

Den nya medielagen har kritiserats hårt både i Ungern och inom EU.

– Med denna lag återvänder vi till den kommunistiska tiden då maktthavarna kontrollerade medi-

erna, sade representanter för det gröna partiet (LMP), och tejpede igen sina munnar i protest när lagen klubbades strax före jul.

Tysklands biträdande utrikesminister Werner Hoyer har uttryckt oro över den ungerska medielagen, liksom EU:s it-kommissionär Neelie Kroes som krävt klargöranden på tre punkter.

Ungerska regeringen har därefter förklarat sig beredd att göra en del ändringar i den omstridda medielagen. Utländska medier ska inte drabbas av böter och kraven på statlig kontroll om opartisk bevakning ska inte gälla alla medier.

GÖSTA TORSTENSSON

Strejkrätten inskränks i Ungern

KRITIKEN MOT UNGERNS nya medielag har varit kraftig. Men i skuggan av kritikerstormen har två andra lagar trätt i kraft – lagar som inskränker strejkrätten och ger myndigheterna full rätt att säga upp obekväma statsanställda.

Ungerska oppositionspolitiker menar att medielagen bara är en ur en hel katalog av odemokratiska lagar som regeringspartiet Fidesz drivit igenom. Hela 157 nya lagar och nio grundlagsändringar har tillkommit sedan regeringsskiftet.

UPPSTÅNDELSEN KRING medielagen har flyttat blickpunkten från två andra lagar som av den radikala oppositionen i Ungern uppfattas som mycket större hot mot den demokratiska utvecklingen än vad medialagen utgör. De lagarna begränsar strejkrätten och ger myndigheterna full rätt att säga upp statsanställda med motiveringen att de inte är nog ef-

fektiva.

Det är redan tusentals personer som blivit utslängda från sina jobb inom statsförvaltning, forskning och media. Regeringen har en väldigt brutal framtoning, säger Tamás Gáspár Miklós, universitetslärare i Budapest och ledare för Ungerns Gröna Vänsterparti, till tidningen Arbetaren.

Han riktar stark kritik mot att internationell media inte uppmärksammat de många lagändringarna som tillkommit under president Viktor Orbáns tid.

– Som du förstår så är jag väldigt bitter över att allt fokus ligger på medielagen när det andra som händer här egentligen är en stor attack mot hela samhället, säger Tamás Gáspár Miklós.

Den andra lagen gäller inskränkningar i strejkrätten för personer som arbetar i offentlig verksamhet.

Regeringen har fråntagit facken deras rätt att strejka om det råder oenighet mellan arbetsgivare

och fackförbund om verksamheten klassas som nödvändig för att upprätthålla samhällsservicen. Om servicen är nödvändig eller inte ska avgöras i domstol.

TAMÁS GÁSPÁR MIKLÓS menar att regeringen genomfört flera försämringar för de allra fattigaste. Den har ändrat antal månader för hur länge en person får arbetslöshetsersättning – från nio månader till tre.

– De har även infört samma skatt för alla, 16 procent. Detta gynnar de allra rikaste och det övre skiktet av medelklassen men är en stor försämring för de fattiga.

Trots lagändringarna har de inhemska protesterna mot inskränkningarna i strejkrätten och uppsägningarna av statsanställda har varit få.

– Fackföreningarna är väldigt svaga här, organisationsgraden är låg, säger Tamás Gáspár Miklós.

GÖSTA TORSTENSSON

Få svenskar vill ha euron

Svenskarna fortsätter vara negativa till att ha euron som valuta, visar SCB:s sympatiundersökning. Enligt undersökningen uppger 58 procent att de skulle rösta nej till att införa euron om det var folkomröstning idag. Det är mer än dubbelt så många som skulle rösta ja.

Skillnaderna från den förra mätningen är små. En förändring som rapportförfattarna har tagit fasta på är att fler miljöpartister anser sig osäkra om de skulle rösta för eller emot.

Euroskepsis inom näringsliv

På senare tid har ett antal profiler inom Sveriges näringsliv offentligt förklarat att de inte längre har något större intresse av att ansluta Sverige till EU:s gemensamma valuta, euron. Bland de nyblivna skeptikerna återfinns så tunga namn som Nordeas respektive SEB:s chefer Christian Clausen och Annika Falkengren. Än mer uppseendeväckande är att även Michael Treschow hör till tvivlarerna. Treschow har varit ordförande för Svensk Näringsliv – den organisation som pumpade in hundratals miljoner kronor i jakampanjen för svenskt euromedlemskap.

Estland har infört euron

Den 1 januari bytte Estland sin kroon mot euron. Därmed är det 17 länder i EU som har infört euron som valuta.

Enligt EU:s fördrag ska alla EU-länder, utom Danmark och Storbritannien som har undantag, införa euron. Men först måste ett medlemsland uppfylla de krav EU ställer, de så kallade konvergenskriterierna.

Enligt kriterierna måste ett land ha stabila priser, sunda offentliga finanser, stabil växelkurs och låga räntor.

EU prövar regelbundet de länder som inte ännu har infört euron. Vid den senaste prövningen ansågs Sverige inte uppfylla kraven, bland annat på stabil växelkurs.

Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON

Svenska soldater ska strida under EU-flagg

FÖRSTA HALVÅRET 2011 ansvarar Sverige för EU:s snabbinsatsstyrka Nordic Battlegroup. Styrkan ska kunna vara på plats inom 10 dagar och genomföra humanitära insatser, räddningsinsatser, fredsbevarande och så kallade fredsframtvängande insatser, dvs. offensiva militära operationer, i omvärlden.

Nordic Battlegroup består av soldater från Estland, Finland, Irland, Norge och Sverige. Sverige har huvudansvaret och bidrar med 1600 soldater. Finland skickar ungefär 200, Norge cirka 150, Irland cirka 140 och Estland bidrar med cirka 50 soldater.

I januari 2007 blev EU:s snabbinsatsstyrkor fullt operativa. Sedan dess har EU ständigt två styrkor i beredskap som ska sättas in i internationella krishärder inom en radie av 6.000 kilometer från Bryssel. Insatsstyrkorna ska strida under EU-flagg och styrs från EU:s försvarshögkvarter i ministerrådets marmorbunker i Bryssel.

TROTS ATT NYA KONFLIKTER ständigt bryter ut har inte en enda av de hittills 16 EU-insatsstyrkorna skickats ut. Beslut om att en styrka under EU:s ledning ska sändas till ett insatsområde fattas av EU:s ministerråd, det vill säga med enhälligt beslut av medlemsländerna. (För att svensk trupp ska skickas utomlands krävs dessutom ett riksdagsbeslut.)

Det krävs enligt Lissabonfördraget inget mandat från FN:s säkerhetsråd för att kunna sätta in EU-trupp. Istället används den mycket vagare formuleringen att man ska agera ”i enlighet med FN-stadgans principer”. I

praktiken är det EU självt som avgör vad man anser falla inom FN:s principer.

Sverige ansvarade senast för Nordic Battlegroup under första halvåret 2008. I likhet med alla andra stridsgrupper stod den stilla på hemmaplan. Riksrevisionsverket riktade nyligen stark kritik mot styrkans förmåga att utföra sitt uppdrag, den bristande politiska insynen och de ske-

nande kostnaderna.

Den nordiska stridsgruppen har varit ett verktyg för det svenska försvarets omorganisering från ett defensivt territorialförsvar baserat på allmän värnplikt till en yrkesarmé som först och främst ska operera i utlandet för att tillvarata EU:s (och USA:s) stormaktsintressen.

Huvuddelen av de svenska soldater som tjänstgör i utlandet

befinner sig i EU- eller Nato-ledda insatser i Kosovo, Afghanistan och, tills nyligen, Somalia. Samtidigt har Sveriges truppbidrag till FN-ledda fredsbefrämjande insatser gång på gång slagit nya bottenrekord. Just nu deltar 25 personer i sådana insatser, enligt Aleksander Gabelic, ordförande i Svenska FN-förbundet (SvD 18/1).

GÖSTA TORSTENSSON

Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON

[eu och facket] är ett nyhetsbrev som Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk ger ut en gång i månaden. Utan kostnad kan du få det direkt i din mejllåda. Anmäl dig genom att mejla gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

Sista spiken i neutralitetspolitikens kista

WIKILEAKS OFFENTLIGGÖRANDE av amerikanska diplomatrapporter har avslöjat att USA:s ambassad i Stockholm anser att Sverige i praktiken är en Nato-allierad och att Sverige har slängt neutraliteten i "historiens soptunna".

På försvarsområdet är Sveriges intima samarbete med Nato en offentlig realitet i allt utom i riksdagens officiella maximer. Sedan 1995 har Sverige varit medlem i Nato-organen Euroatlantiska partnerskapsrådet och Partnerskap för fred.

Vi har hundratals soldater under Natos ledning i Afghanistan. I somras befann sig 250 amerikanska soldater och 20 flygplan i Norrland för en samövning

med svenska försvaret.

Hur kunde det bli så här?

Sedan Sverige 1991 ansökte om medlemskap i EU har säkerhetspolitiken drastiskt förändrats, något som reflekteras i de ständiga doktrinförändringarna. Den tidigare formeln "alliansfrihet i fred syftande till neutralitet i krig" har på kort tid följts av "militär alliansfrihet med möjlighet till neutralitet" (1992), "militär alliansfrihet, denna möjlighet till neutralitet har tjänat oss väl" (2002) och "vårt lands säkerhet och trygghet bygger på gemenskap med andra länder" (2009).

Den säkerhetspolitiska kupp som det politiska och militära

etablissemang genomfört de senaste tjugo åren, avspeglas även i den helt centrala frågan om säkerhetsgarantier. Formuleringen om att "Ingen annan försvarar Sverige och vi försvarar bara Sverige" (1992) har ersatts av en solidaritetsklausul som förespeglar säkerhetsgarantier till nordiska grannar och EU-länder, även sådana som är medlemmar av Nato (2009).

EU:S NYA GRUNDLAG, Lissabonfördrag som trädde i kraft för ett år sedan, innebär den sista spiken i neutralitetspolitikens kista. Lissabonfördraget slår fast att EU ska utveckla ett gemensamt försvar, att medlemsländerna ska

ställa militära styrkor till unionens förfogande för insatser i omvärlden och att medlemsländerna är skyldiga att bistå varandra med militära medel i händelse av yttre angrepp.

Neutralitetspolitiken var "stendöd" när Sverige gick med i EU, berättar utrikesminister Carl Bildt i Britt-Marie Mattssons nya bok "Neutralitetens tid – svensk utrikespolitik från världssamvete till medgörlig lagspelare". Så lät det inte när regeringen Ingvar Carlsson i en fotnot öppnade för medlemskap, eller när regeringen Carl Bildt i folkomröstningen 1994 lovade att neutralitetslinjen låg fast.

EVA-BRITT SVENSSON

Närmare samarbete mellan EU och Nato

EU MILITARISERAS OCH har ambitionen att bli en militär stormakt. Men i praktiken kommer EU:s militär under överskådlig tid att vara beroende av Nato. EU:s militär behöver tillgång till Natos resurser för större operationer. Detta betyder att det är de EU-länder som är med i Nato som kommer att vara styrande för utvecklingen – det vill säga Nato kommer att vara häst- och gädd som drar EU-vagnen.

I Lissabonfördraget framgår tydligt att EU:s militära politik måste vara förenlig med Natos. Därtill kommer att EU kopplas samman med Natos huvudkvarter i den belgiska staden Mons, och Nato ska kunna placera officerare i EU:s huvudkvarter i Bryssel. 21 av EU:s 27 medlemsstater är också med i Nato, och ytterligare fyra i Partnerskap för fred som har starka band med Nato. Så utifrån alliansfrihetsbegreppet är det svårt att se någon praktisk skillnad mellan EU:s nya grundlag och Nato-medlemskap.

Samarbetet mellan EU och Nato förstärks kontinuerligt så

att det är svårt att skilja organisationerna åt.

Av ett brev som Tyskland, Frankrike och Polen har skickat till EU:s utrikesminister Catherine Ashton framgår att de tre EU-länderna vill ha ett tätare militärt samarbete både intern i EU och i förhållande till Nato. I brevet argumenterar de tre ländernas utrikes- och försvarsministrar bland annat för att det bör byggas upp flera ås kallade transnationella stridsgrupper innanför EU och i samarbete med Nato, och uppmanar i det avseendet Ashton till att ta personligt ansvar för att befrämja ett ökat militärt samarbete mellan EU och Nato.

UNDER ETT SEMINARIUM i Lissabon i oktober diskuterades EU:s relation till Nato och USA. Joao Marques de Almeida – rådgivare till EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso i dessa frågor – framförde att han tyckte att det bästa sättet att utveckla relationen mellan EU och USA vore att EU gick med i Nato.

Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON

Den svenska Natodebatten är egentligen en gigantisk potemkinkuliss som döljer dramatiska förändringar av svensk säkerhetspolitik som pågått i många år. Svenska soldater har övat mer och mer med Nato, svenska officerare finns permanent på plats i

Natohögkvarteret, svenska styrkor i tredje världen står under Natobefäl, svensk militär ska troligen ska ingå i Natos planerade snabbinsatstyrka, vi har köpt allt mer krigsmateriel från USA och andra Natoländer.

GÖSTA TORSTENSSON

Villkora Sveriges godkännande av EU:s fördragsändring

FÖR DRYGT ETT ÅR sedan trädde EU:s nya grundlag, Lissabonfördraget, i kraft men redan är det dags för en ny fördragsändring. De problem som valutaunionen orsakar, framför allt i periferiländer som Grekland och Irland, tvingar EU-ledarna att gå vidare i riktning mot ett allt mer överstatligt och centraliserat EU. EU:s stats- och regeringschefer beslutade vid toppmötet i Bryssel i december att upprätta en permanent krishanteringsfunktion för euroländerna, en så kallad European Stability Mechanism (ESM).

För att inrätta en permanent krisfond måste en ändring göras EU:s fördrag. Lissabonfördragets artikel 136 ska lyda enligt följande:

”De medlemsstater som har euron som valuta får inrätta en stabilitetsmekanism som ska aktiveras om det är oundgängligt för att trygga hela euroområdet stabilitet. Beviljande av erforderligt finansiellt stöd enligt mekanismen kommer att vara föremål för strikta villkor.”

MÅLET ÄR ATT ESM ska bli verklighet under 2013 då den tillfälliga fond (EFSF) som man satte upp i våras i samband med Greklands krisen upphör att gälla.

EU-kommissionen, EU-parlamentet och Europeiska centralbanken (ECB) ska yttra sig över fördragsändringen som enligt planerna ska beslutas på EU-toppmötet i mars. Därefter ska den godkännas i samtliga EU-ländernas parlament. Beslutet träder i kraft ”först sedan det har godkänts av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser” såsom det regleras i EU-fördraget artikel 48.6.

Även om EU-ledarna försöker undvika demokratisk debatt i medlemsländerna genom att utnyttja Lissabonfördragets möjligheter till ”förenklade ändringsförfaranden”, innebär den av EU:s stats- och regeringschef-

Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON

er beslutade fördragsrevisionen en faktisk möjlighet att även genomföra andra mer angelägna ändringar av eller tillägg till fördragen.

Den svenska regeringen skulle kunna som villkor för att riksdagen ska godkänna den planerade fördragsändringen kräva att Sverige i gengäld får ett juridiskt bindande undantag från euron av brittisk modell.

– Att avstå från denna möjlighet vore ett stort svek mot svenska folket och ett stort hån mot resultatet av EMU-folkomröstningen 2003, säger Eva-Britt Svensson, EU-parlamentariker för Vänsterpartiet.

Ett annat angeläget krav som villkor för att godkänna fördragsändringen är det sociala proto-

koll som LO-ledningen och Europafacket talade om i samband med ratificeringen av Lissabonfördraget.

– EU kan inte försvara sin legitimitet med mindre än att unionen garanterar en social grundtrygghet för alla medborgare, säger Krister Strömberg, ombudsman på Byggettan, Byggnadsavdelning i Stockholm.

EUROPAFACKET HAR utarbetat ett förslag till socialt protokoll som består av fyra artiklar. En av kärnpunkterna lyder: ”Inget i fördragen, särskilt inte ekonomiska friheter eller konkurrensregler, ska vara överordnade grundläggande sociala rättigheter och sociala framsteg. I händelse av regelkonflikt ska grund-

läggande sociala rättigheter äga företräde.”

EU-domstolen skulle i fortsättningen bli tvungen att ta hänsyn till protokollet och det skulle, kalkylerar Europafacket, ändra rättsläget i avvägningen mellan sociala hänsyn och den fria rörligheten.

Inför folkomröstningen 1994 lovade såväl socialdemokraterna som de borgerliga partierna att Sverige hade fått undantag vad gäller valutaunionen och den svenska kollektivavtalsmodellen.

– Idag vet vi att de ljög. EU:s kommande fördragsändring ger dem en möjlighet att retroaktivt uppfylla dessa löften, säger Jan-Erik Gustafsson, ordförande i Folk rörelsen Nej till EU.

GÖSTA TORSTENSSON

Tyskland och Frankrike styr EU:s färdriktning

DET VAR DE STORA länderna som angav tonen inför och under EU-toppmötet i Bryssel i den 4 februari.

– Som så många gånger förr hade Tyskland och Frankrike gjort upp på egen hand före mötet och kom dit med nya förslag som de andra länderna ställdes inför, säger Jonas Sjöstedt, riksdagsledamot för Vänsterpartiet.

Före toppmötet presenterade Tysklands förbundskansler Angela Merkel och Frankrikes president Nicolas Sarkozy ett förslag kallat Pakten för konkurrenskraft.

Merkel och Sarkozy hade med sig ett dokument med olika reformer som cirkulerade i korridorerna, men som inte officiellt lades fram på själva mötet.

Det informella dokumentet, författat av tyska regeringstjänstemän, beskriver paktens sex punkter, som ska implementeras inom 12 månader av euroländerna. Punkterna handlar om stopp för indexerade löner, samordnade bolagsskatter, höjd pensionsålder, krishantering för banker, godkännande av examina

över gränserna och att en så kallad skuldbroms ska föras in i ländernas respektive konstitution.

Länderna ska också låta sig utvärdera sin ekonomiska politik av EU-kommissionen gentemot tre indikatorer: lönekostnader, finansiell stabilitet och nivåer av investeringar i forskning, utveckling, utbildning och infrastruktur.

Franska regeringskällor uppger att euroländerna ska ha årliga möten för att diskutera hur länderna sköter sig. Tyska källor talar om sanktioner mot länder som inte sköter sig.

DET NYA PAKETET SKA, tillsammans med den nya krishanteringsmekanismen som euroländerna redan har beslutat om, bilda "två nya grundpelare för EMU-samarbetet".

På toppmötet i mars, som ännu inte officiellt har fastlagts, ska euroländernas ledare lägga fast hur en konkurrenskraftpakt för eurozonen ska se ut, som sedan ska antas på det ordinarie EU-toppmötet i slutet av mars.

Förslagen visar än en gång hur det i praktiken är Tyskland

och Frankrike som styr EU:s färdriktning.

– Tyskland och Frankrike vill göra helt klart att vi inte bara försvarar euron som valuta, utan också som politiskt projekt, sade Angela Merkel efter toppmötet.

– Vi vill ha en djupare ekonomisk samordning där vi växer tillsammans mot en politisk union.

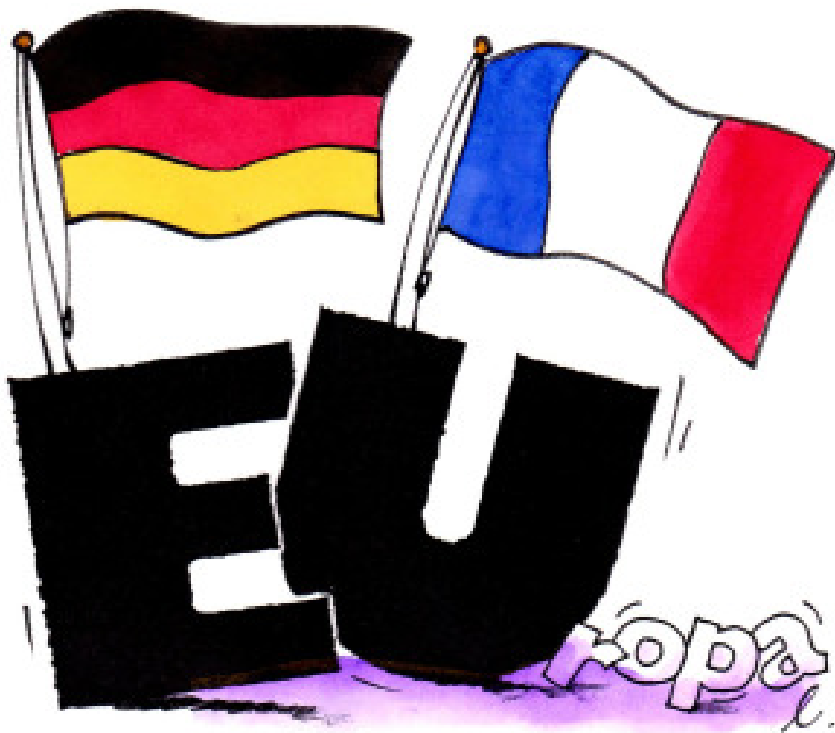
Konkurrenskraftpakten kan ses som ett led på vägen mot en finanspolitisk union, något som enligt eurons tillskyndare måste till för att rädda den överstatliga valutatan men som under alla omständigheter kommer att öka EU:s makt över medlemsländernas ekonomiska politik.

– Förslaget visar hur en fel-tänkt valutaunion först bidrar till djupa ekonomiska kriser som drabbar vanligt folk. Sedan används krisen som argument för att flytta stora delar av den politiska makten från medlemsländerna där folk kan påverka politiken till EU:s slutna och demokratiskt bristfälliga institutioner. Det är EU i ett nötskal, konstaterar Jonas Sjöstedt.

GÖSTA TORSTENSSON

BILD: LARS-ERIK HÅKANSSON

Bli medlem i Folkrorelsen Nej till EU. Det är bara tillsammans som vi kan bekämpa konsekvenserna av EU-medlemskapet och få till stånd ett utträde ur EU genom en ny folkomröstning. Medlemskapet kostar 200 kronor per år [150 kronor för studerande, arbetslösa och pensionärer]. En prenumeration på Kritiska EU-fakta ingår i medlemskapet. Anmäl dig genom att mejla kansli@nejtill.eu.se eller sätt in medlemsavgiften på plusgiro 433 02 07 – 4.

[folkrörelsen nej till eu]

Säg nej till EU:s hälsodirektiv!

Hälsodirektivet, eller patientrörlighetsdirektivet, är ett av många EU-direktiv som syftar till fri rörlighet för tjänster. Grunderna för hälsodirektivet är att hälso- och sjukvårdstjänster skall vara gränsöverskridande och att en patient skall ha valfrihet att välja hälso- och sjukvårdstjänster var man vill inom EU.

Direktivet kommer med säkerhet att leda till att utländska sjukvårdsföretag kommer att etablera sig i Sverige. Det kommer också att medföra att de svenska landstingen kommer att bli tvingade att betala vad be-

handlingen kostar, när patienten vill bli behandlad utanför hemlandet.

En annan konsekvens av direktivet kommer att bli att rika länder kommer att ta över sjukvårdskapacitet i fattigare länder. Det leder till att man försvarar för eller tar ifrån lokalbefolkningen möjlighet till behandling inom sitt närområde, och patienterna måste kanske resa just till fattigare länder som har billigare behandlingskostnad.

Samtidigt som några sjukhus kommer att uppleva att de har en lång kö av patienter kommer

andra sjukhus att uppleva brist på patienter. Sjukhus är beroende av patienter för en stabil ekonomi. Om beläggningen på ett sjukhus blir för låg riskerar sjukhuset enligt marknadens logik att läggas ned. De lokala sjukhusen är viktiga för närhet och trygghet i lokalsamhället.

Folkrörelsen Nej till EU tror inte på en europeisk sjukvårdsmarknad där patienter transporteras kors och tvärs över gränserna. Vi anser vi i Sverige har rätt till en nationell hälso- och sjukvård på lika villkor för fattiga som rika, för städernas som

landsbygdens befolkning, och kräver att riksdagen avvisar EU:s patientrörlighetsdirektiv.

FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU
Riksstyrelsen

Seminarium i Göteborg: EU I INTERNATIONELLA KONFLIKTER

Lördag 5 mars Kl. 13 - 17

Pölgatan 5 (Hpl Stigbergstorget)

- EU som global aktör, Ingela Mårtensson
- USA/Natos:s krig i Afghanistan, Peter Hjukström
- Västsahara - Marockos ockupation - fiskeavtal, Lena Thunberg
- Somalia - vems krig? Tomas Magnusson
- EU:s frihandelsavtal med Israel och länderna i Nordafrika, Ulf Karlström

Arr: Folkrörelsen Nej till EU

**Vill du stödja Folkrörelsen
Nej till EU löpande? Sätt in
en summa varje månad på
vårt plusgiro 433 02 07-4.
Tala med din bank om
autogirobetalning.**

Kallelse till medlemskonferens

Riksstyrelsen för Folkrörelsen Nej till EU kallar till medlemskonferens 14-15 maj i Stockholm. Tema för konferensen är Alliansfrihet eller Natomedlemsskap, EU:s förslag till ny fördragsändring, EU:s bemanningsdirektiv, medlemsrekrytering. Närmare information till lokalgrupperna meddelas i mars.

Bli kontaktperson för Folkrörelsen Nej till EU

Folkrörelsen Nej till EU behöver fler kontaktpersoner runt om i landet.

Som kontaktperson får du:

- ♦ Lokalgruppsutskick.
- ♦ Nyhetsbrev.
- ♦ Kritiska EU-fakta, broschyrer och flygblad att lägga ut på bibliotek fackexpeditioner med mera.
- ♦ Kallelse till seminarier, medlemskonferens och kongress.

Är du intresserad? Tag kontakt med Per Hernmar 031-330 61 11 (kvällar).

Tony Johansson: Tack för allt, kamrat!

FÖRSTA GÅNGEN JAG träffade Sören Wibe var när han hösten 2002 höll en föredragning – eller om det var en debatt, jag minns inte säkert – om den stundande EMU-folkomröstningen. Dagen innan hade han ringt mig och bett mig komma, han ville prata om en sak. Och det han ville prata om visade sig vara att han behövde någon som kunde styra det kansli som den kommande socialdemokratiska nej-kampanjen skulle bygga upp – och det hade han tänkt, att jag skulle göra. Utan att begripa vad jag gav mig in på, tackade jag ja. Under det år som följde arbetade vi mycket nära varandra och blev goda vänner på kuppen.

Sörens spelade en avgörande roll för nej-kampanjen inför EMU-omröstningen. Som ett av de socialdemokratiska ansiktena, för han land och rike runt och arbetade outtröttligt, alltid positiv, övertygad, som han var, om att vi skulle vinna.

SOM INTELLEKTUELL OCH med professors titel, blev han ett hinder, omöjlig att runda för den ja-sida vars hela strategi byggde på att stämpla nej-sidans företrädare som idioter. Det försökte de förstås med Sören också, men för alla som lyssnade stod det klart att ekonomiprofessorn från Umeå kunde EMU-frågan bättre än alla ja-sidans proselyter tillsammans.

Men Sörens intellektuella förhållningssätt kom också att sätta sin prägel på hur kampanjen fördes. Han återkom ständigt till två uttryck: "fakta sparkar" och "just the facts". Det var detta som, menade han, skulle vägleda vår kampanj – det vill säga övertygelsen om att sanningen vinner i det långa loppet och uppfattningen att den som håller sig till sanningen blir mer trovärdig och svårare att angripa. Socialdemokrater mot EMU kom att föra en mycket hovsam, faktabaserad kampanj – ljusår ifrån den socialdemokratiska ja-sidans "gangsterkalkyler", som Sören benämnde de fantastiska räkneövningar som leveredes

varje vecka från det socialdemokratiska högkvarteret (i vilka man kunde läsa saker som att med euron som valuta blir det 357 fler förskoleplatser i Malmö).

Sören var också en av dem som tidigt funderade på hur folkomröstningskampanjen skulle organiseras; redan innan det ens var klart att EMU skulle upp till omröstning, började han planera för den kommande bataljen. Framförallt måste missagen från folkomröstningen 1994 undvikas. Centralt för detta var att försvara bredden inom nej-kampanjen, i klartext bidra till att den borgerliga nejsidan inte skulle bli förfördelad i fördelningen av statliga kampanjbidrag, samt att se till att dessa pengar fördelades tidigt, så att konflikter om resurser under själva kampanjen kunde undvikas.

DET ÄR BAKGRUNDEN till varför Sören – som brukade betraktas som vänster i socialdemokratin – styrde Socialdemokrater mot EMU till att orientera sig organisatoriskt mot Centern, Nils Lundgrens Europa Ja, euro nej, Miljöpartiet och det allmänborgerliga Medborgare mot EMU. I efterhand kan konstateras att detta skapade en helt ny maktbalans och framtoning inom nej-sidan, som, menar jag, var en av de faktorer som bidrog till att göra kampanjen framgångsrik – det visade på bredd, samarbetsvilja och professionalism.

Sören var med andra ord en av centralgestalterna under det historiskt avgörande året 2003. Hans bidrag var stort. Och det kunde bli så stort just för att han inte var beroende av partiet, han kunde förbli trogen sina ideal, oavsett vad partiledningen sa. Ingen munkavle kunde tysta honom, såsom ministrar och statssekreterare tystades.

Det var detta som gjorde honom till något så ovanligt som en fri intellektuell inom arbetarrörelsen – vars åsikter jag i många frågor inte delar, det ska understrykas. Hans kärnkraftsvurmande exempelvis. Men det

Foto: GÖSTA TORSTENSSON

är just detta som är poängen. Han bestämde själv, efter att ha vägt argumenten, och han struntade i var argumenten kom ifrån eller om det passade i en viss falang. Ett argument var inte tyngre för att Göran Persson uttalat det. Argumentets tyngd berodde på om det överensstämde med fakta och om det var logiskt giltigt. Det var allt som hade betydelse. Punkt. Men så uppträder man inte i arbetarrörelsen utan att göra sig ovän med den socialdemokratiska maktstrukturen, i vilken avsändaren alltid är överordnad argumentet. Avsändaren är allt som har betydelse. Punkt.

DÄRFÖR VAR DET MÅNGA som skåldade när han lämnade partiet. Förstås utan att fundera på varför han lämnade. Även om jag beklagade hans beslut, så noterar jag hans bevekelsegrund. Det som fick honom att bryta med partiet var en grundläggande socialdemokratisk värdering – att inget kan vara viktigare för en arbetarrörelse än att försvara rät-

ten att strejka. Så när socialdemokratin vek ner sig i Vaxholmsfrågan, fick han nog och lät sina ideal tala. Hans eftermäle i socialdemokratin historieskrivning kommer att svärtas av detta. Men det var inte Sören som lämnade partiet. Det var partiet som lämnade honom.

SÖREN KOMMER ATT bli ihågkommen som en centralgestalt i den EU-kritiska rörelsen och som en av ledarna för nej-kampanjen i den stora striden om svensk EMU-anslutning. Det är riktigt. Men han var så mycket mer. Han var också en debattskicklig ekonom och framför allt en fri intellektuell som banade sig sin egen väg genom arbetarrörelsen. Och han var en man med hög integritet och stort rättspatos.

Så, tack för alla fina minnen, alla samtal, alla diskussioner. Tack för ditt hårda arbete och för att du förblev trogen dina ideal. Tack för allt, kamrat!

TONY JOHANSSON,
som var kanslichef för
Socialdemokrater mot EMU

[insändare & debatt]

Ulf Karlström: Vad menar du egentligen, Jonas Sjöstedt?

JONAS SJÖSTEDT (JS) har skrivit en debattartikel i *Flamman* 7 januari som möjligen bör uppmärksammas. Mycket av artikeln handlar om Vänsterpartiets linje, vilket knappast är en fråga för oss i FNEU. Däremot kommer han faktiskt in en hel del på EU, och det intresserar oss, i synnerhet som V har varit en stark bundsförvant i vårt arbete.

JS talar om euron och "en ordnad reträtt", i diskussion med partivännen Johan Lönnroth. JS tar avstånd från "en vänster som försvarar eurons konstruktion" då en sådan inte kan formulera någon framtidspolitik. Och "istället måste vi ifrågasätta hela eurons grund", i synnerhet i relation till bankerna och det speku-

lativa finanskapitalet. Så långt allt väl, även om artikeln knappast är kristallklar.

MENAR JS ATT MAN skall arbeta för att "Maastrichtdelen" av Lissabonfördragen skall rivas loss och kasseras? Det vore en häftig politik, men synnerligen ovanligt formulerad. Omedelbart har man lite svårt att se konturerna av en sådan lösning, och lite klingar det kanske av Jan-Petter Bondes och Junibevægelsens gamla kritik (j-rörelsen är nedlagd)? Nu var det ju en EU-skeptisk linje, inte en EU-kritisk linje som den FNEU företrädare.

JS talar sedan om att "det behövs ett socialt EU som skyddar löntagarnas rättigheter istället för

att angripa dem". Det första intrycket man får – av denna skrivningen – är positivt. Det är klart att löntagarnas intressen skall skyddas, frågan är bara hur? Ett socialt EU låter som Europafackets (ETUC) och socialdemokratins/LO:s förslag till ett socialt protokoll. Hela den diskussionen är knepig. Skall det sociala protokollet skrivas in parallellt med "de 4 friheterna", och ha samma status? Eller skall det bara läggas, precis som en av många andra förklaringar, till Lissabonfördraget? Det senare ger "den sociala frågan" en mycket svag ställning, och förändrar knappast något vad gäller Maastrichtgrunderna och ingenting om överstatligheten. I det

förre fallet krävs ett totalt nytt fördrag, och vars utformning vad gäller konsekvenserna framstår som mycket dunkel. Dessutom kvarstår överstatligheten, och den påtagliga risken för små och stora utstakade steg mot en EU-federation.

JS SKALL HA EN ELOGE för att han lyfter EU-frågan till debatt. Det är vi inte vana med i svensk partipolitik efter 2003, och vi såg den katastrofala tystnaden, från alla håll, under valrörelsen 2010. Däremot är JS:s budskap mycket oklart, för att inte säga grumligt. Frågan blir därför: Vad menar du egentligen, Jonas?

ULF KARLSTRÖM,
Göteborg

Masood Punjabi: Många i Grekland ogillar EU

ARBETARNA I GREKLAND vägra betala den ekonomiska krisen. Massorna i Grekland är mycket arga mot egen regerings sparpaket.

Detta visar de med stora demonstrationer som de organiserar i nästan varje stad i Grekland. Många säger att det inte är de som ska betala krisen. De är helt och hållet oskyldiga. Krisen borde betalas av dem som har skapat den (stora företag och finansvalparna).

Detta har de rätt i. Det är arbetarna, ungdomar, studenter och de små företagare som kom-

mer att drabbas när EU:s spar krav ska verkställas. Det är alltid så när rika behöver pengar, då fattiga måste ställa upp. Låter det lite konstigt? Men detta är ett faktum.

EU vill ju inte ha en stark offentlig sektor, då är man tvungen att skära ner och privatisera ännu mer av den kvarvarande offentliga sektorn. Och detta i sin tur kommer att drabba de svaga i samhället.

Sånt händer i Sverige och håller på att hända i andra EU-länder. Alla vet ju att införandet av EU:s politik gjort många fattiga

i nästan varje EU-land.

Grekerna är tvungna att betala den ekonomiska krisen med sämre löner, dyra läkarbesök, mediciner, sänkta löner och höjd pensionsålder och många skattehöjningar. Detta är orättvist.

Men EU:s politik gynnar ju de rika och skadar de fattiga. Då är det inte konstigt att vanliga människor (i EU-länderna) inte längre gillar EU.

Det är ju inte "vanliga" greker som har skapat ett sådant ekonomiskt läge som man har i Grekland. Arbetarna i Grekland känner sig lurade av makthavarna i

Grekland och det är de som demonstrerar mot EU:s ekonomiska och social politik.

Arbetarna i Grekland gör rätt när de säger ifrån. Vi alla måste stödja de kämpande arbetarna i Grekland. I dag behöver de vårt stöd och kanske i morgon behöver vi deras.

MASOOD PUNJABI
Nacka

[nyheter om eu] är Folkrörelsen Nej till EU:s nyhetsbrev som utkommer två gånger i månaden. Utan kostnad kan du få det direkt i din mejllåda. Anmäl dig genom att mejla kansli@nejtill.eu.se.

FNEU i Nässjö: EU-anpassningen är orsaken till dagens höga arbetslöshet

I DAGENS SVERIGE går hundratusentals arbetslösa. Det går ofta hundratals sökande på varje ledigt jobb. För att påskina att man gör något radikalt för att få ner arbetslösheten, talas det mycket från regeringshåll om "jobbskatteavdrag", "arbetslinjen", och att få bort "utanförskapet".

Men vad det talas tyst om är att varken den borgerliga regeringen eller socialdemokraterna har någon hållbar plan för att åter få full sysselsättning i Sverige.

Sedan 1991 har nämligen vare sig borgerliga eller socialdemokratiska regeringar satt bekämpandet av arbetslösheten främst. Huvudmålet har istället varit att bekämpa inflationen. Detta har varit ett led i EU-anpassningen av svensk ekonomi. Det är huvudskälet till att vi har haft massarbetslöshet i Sverige i snart 20 år.

I slutet av 1980-talet hade vi

dock full sysselsättning – då var arbetslösheten kring 1 procent! Vi har sedan dess aldrig kommit ner i de låga arbetslöshetssiffrorna som fanns vid den tiden. Man kan i regel inte ha låg inflation och låg arbetslöshet i ett land samtidigt. Så länge regering och riksbank arbetar för en låg inflation så kommer vi att ha kvar en hög arbetslöshet.

Inför folkomröstningen om EU-medlemskap 1994 varnade nej-sidan för massarbetslöshet i Sverige. Vi fick tyvärr rätt. Hade svenska folket också röstat ja till euron och EMU 2003 hade troligen den ekonomiska krisen varit djupare och arbetslösheten ännu högre i vårt land.

Det är hög tid att Sverige slutar att anpassa sig efter EU, utan istället lämnar Unionen och börjar föra en självständig ekonomisk politik, där bekämpandet av arbetslösheten sätts främst.

FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU
Nässjö

Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON

Vera Svensson: Gårdsförsäljning hot mot folkhälsan

I OKTOBER 2009 lades en motion om gårdsförsäljning av vin på vingårdar fram av Moderaterna. Man vill att det ska bli lagligt att sälja egenproducerat vin direkt på gården, men då Sverige är medlem av EU stöter detta på komplikationer. Det är också ett hot både mot monopolet för alkohol i Sverige och mot folkhälsan.

Som jag nämnde försvårar Sveriges medlemskap i EU Moderaternas förslag om gårdsförsäljning. Detta då EU hävdar att försäljningens av egenproducerat vin bara skulle gynna inhemska produkter. Detta strider mot EU:s grundprinciper, deras variant på motionen är att man helt enkelt också skulle få sälja vin, sprit och öl från andra länder. Förvärrar inte detta situationen ytterligare? Förslaget är ett uppenbart kryphål i alkoholmonopolet. Det har också diskuterats

om egen destillerad whisky ska få säljas, det får mig att undra var gränsen går.

Jag ser Systembolagets erbjudanden om e-handel som betydligt mer sympatiskt då det inte hotar vårt monopol. Dessutom tror jag inte att en vidare kompromiss från EU:s sida är möjlig.

Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON

Signalen vi skulle ge till ungdomar är också fel, för är verkligen alkohol något man kan konsumera och dricka hur mycket som helst. Täl verkligen Sverige hur mycket sprit som helst?

Många påstår att smugglingen av alkohol till Sverige är så hög på grund av monopolet, men detta är snarare något vi borde skylla på EU. När Sverige gick med i EU under mitten av 1990-talet, blev det också lättare att smuggla droger till Sverige.

Frågan handlar mer om EU:s omätliga behov av frihandel än om Sveriges alkoholmonopol. En privatisering skulle ge oss mer alkoholproblem. Vill vi verkligen förlora en generation till spriten likt 1960-talet gjorde med sin mellanöl, eller vill vi utvecklas framåt i alkoholpolitiken?

VERA SVENSSON
Malmö

Vill du stödja Folkrörelsen Nej till EU ekonomiskt löpande? Sätt in en summa varje månad på vårt plusgiro 433 02 07-4. Tala med din bank om autogirobetalning. Folkrörelsen Nej till EU är beroende av gåvor.

Posttidning B

Avsändare:
Kritiska EU-fakta
Pölgatan 5
414 60 Göteborg

GALLERIET/LARS-ERIK HÅKANSSON

